

Солдатенко Оксана Володимирівна,
доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник ДНДІ МВС України
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-5633-2221

ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ В ОКРЕМИХ РАЙОНАХ УКРАЇНИ: ПОЛІТИЧНІ ПІДХОДИ ТА НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ

У пропонованій статті розглядаються погляди сучасних українських політиків (А. Авакова, А. Гриценка, В. Зеленського, П. Порошенка, Ю. Тимошенко) на проблему відновлення державного суверенітету на територіях окремих районів Донецької та Луганської областей. Застосування контекстного, юридичного, порівняльного, логіко-системного, системно-структурного методів аналізу дозволили визначити рівень наукової обґрунтованості та можливостей практичної реалізації кожного із таких підходів. У статті доведено, що державний суверенітет на території окремих районів Донецької та Луганської областей вважатиметься відновленим за умови верховенства української влади, безумовного дотримання норм національного і міжнародного права та неможливості довільного відчуження легітимної влади при одночасній можливості делегування прав органам місцевого самоврядування відповідних районів.

Ключові слова: окремі райони Донецької та Луганської областей; відновлення державного суверенітету, миротворча операція ООН, переговори, договірна реінтеграція, референдум.

Упродовж п'яти останніх років актуальною для України залишається проблема відновлення державного суверенітету на території окремих районів Донецької та Луганської областей. Відповідні території визначено Указом Президента України від 7 лютого 2019 року № 32/2019, до яких віднесено: у Донецькій області – Донецьк, Горлівку, Дебальцеве, Докучаєвськ, Єнакієве, Макіївку, Сніжне, Харцизьк, Шахтарськ та інші; у Луганській – Луганськ, Алчевськ, Антрацит, Брянку, Должанський, Первомайськ, Ровеньки, Сорокино, Кришталевиї та інші. В Указі також наведено перелік повністю або частково захоплених районів Донецької та Луганської областей [1].

Мета цього дослідження полягає в аналізі запропонованих окремими політиками України підходів до відновлення державного суверенітету на території окремих районів Донецької та Луганської областей (що передбачає варіанти вирішення збройного конфлікту на Донбасі) на предмет їх наукової обґрунтованості та вибір найбільш імовірного й ефективного із таких підходів (варіантів, сценаріїв).

Перший підхід, який пропонується розглянути, ініційовано п'ятим Президентом України П. Порошенком. На його думку, найоптимальнішим сценарієм відновлення державного суверенітету на територіях окремих районів Донецької

і Луганської областей є розміщення миротворчої місії ООН на всій окупованій території, у результаті чого миротворці сприятимуть роззброєнню незаконних збройних формувань та візьмуть під контроль неконтрольовану ділянку кордону, що дозволить не допустити російські війська на окуповану територію. Необхідними ресурсами для реалізації такого плану є контингент військовослужбовців у кількості 20 тис. осіб та 4 тис. поліцейських [2].

У контексті такого бачення вирішення конфлікту на Донбасі П. Порошенком та з огляду на позицію Міністра МВС України А. Авакова щодо реалізації “механізму малих кроків” – введення миротворців поступово в кожний окремих район, що, з часом, дозволить контролювати кордон з окупованою територією “блакитними касками” спільно з українськими прикордонниками, актуальною є Наукова записка, підготовлена науковцями Інституту держави і права ім. В.М. Корецького [3]. У ній представлено аналіз досвіду здійснення основних видів сучасних миротворчих операцій та визначено основні чинники успішності таких операцій. Зважаючи, що в законодавстві України не враховано специфіку міжнародної миротворчої операції, у записці обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законодавства України (у разі здійснення на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки): проект Закону України “Про внесення змін і доповнень до Закону України “Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України””, проекти Законів України “Про внесення змін і доповнень до Митного кодексу України”, “Про внесення змін і доповнень до Податкового кодексу України”.

У четвертому розділі Наукової записки детально розкрито порядок в’їзду на територію України членів Місії: в’їзні документи, прикордонний контроль, митний огляд, свобода пересування, особливості реалізації членами Місії права на охорону здоров’я в Україні, привілеї та імунітети Місії та її членів [3, с. 148–191].

Водночас нагадаємо, що у ст. 33 розділу VI Статуту ООН однією з форм миротворчої діяльності є ухвалення Радою Безпеки (далі – РБ) ООН вимоги до сторін міжнародного конфлікту вирішити спір шляхом: переговорів; обстеження; посередництва; примирення; арбітражу; судового розгляду; звернення до регіональних органів чи угод, чи за допомогою інших мирних засобів за їх вибором. Крім того, РБ має бути проведено розслідування спору з метою визначення, чи загрожує він міжнародному миру та безпеці (ст. 34).

Відповідно до сформульованих у заяві Голови РБ від імені РБ S/PRST/1994/22 від 3 травня 1994 р., критеріями, які мають враховуватися при ухваленні рішення щодо проведення нової миротворчої операції ООН, є такі:

- 1) чи існує ситуація, продовження якої може поставити під загрозу або вже становить загрозу міжнародному миру та безпеці;
- 2) чи існують регіональні чи субрегіональні організації та органи і чи готові та спроможні вони допомогти у вирішенні ситуації;
- 3) чи припинено вогонь і чи сторони віддані мирному процесу, спрямованому на досягнення політичного врегулювання;
- 4) чи існує чітка політична мета і чи її можна відобразити в мандаті;
- 5) чи можна сформулювати чіткий мандат для операції ООН;

6) чи можна забезпечити безпеку персоналу ООН, зокрема чи можна отримати розумні гарантії від основних сторін щодо безпеки персоналу ООН [3, с. 33].

Крім того, як зазначають автори Наукової записки, у виступі Генерального секретаря на засіданні РБ з ініціативою “Акція для підтримання миру” від 28 березня 2018 р. названі умови миротворчої операції:

- 1) наявність передумов для операції у країні;
- 2) наявність фінансування;
- 3) неможливість суто політичного вирішення конфлікту;
- 4) можливість формулювання чіткого і вузького за своїми завданнями мандату РБ [3, с. 34].

Все наведене вище викликає сумнів щодо можливості введення на територію окремих районів Донецької та Луганської областей миротворців ООН, оскільки ситуація в Україні не відповідає усім необхідним ні критеріям, ні умовам такої миротворчої операції.

За іншим сценарієм, запропонованим новообраним Президентом України В. Зеленським, одним із шляхів урегулювання конфлікту є мирні переговори з російськими представниками, в центрі яких – збереження життя людей, та винесення на референдум чи онлайн-голосування списку домовленостей, досягнутих у результаті переговорного процесу [4]. Наукове обґрунтування такого підходу можна знайти у монографії, виданій Національним інститутом стратегічних досліджень у 2015 році [5].

У ній зазначено, що проект договірної реінтеграції передбачає наявність спільних економічних інтересів Києва і Донецька та гарантій, наданих місцевим елітам щодо збереження активів і преференцій. Як вважають автори цієї монографії, важливо оцінити ймовірність реалізації договірної реінтеграції Донбасу, що може здійснюватися у спосіб компромісу з наявною переговорною стороною (ДНР/ЛНР) або у спосіб її заміни на більш лояльне до України представництво окупованих територій. У цьому контексті авторами монографії пропонується розглянути варіант компромісу з представниками ДНР/ЛНР на основі Мінських домовленостей (молдавський варіант) і окреслено позитивні аспекти такого сценарію: імовірність остаточного припинення збройного конфлікту на Донбасі; імовірність підтримання рішення з боку Заходу і Росії та вірогідність укладення нового варіанту Будапештського меморандуму (щодо гарантій безпеки); імовірність отримання фінансової допомоги для відновлення Донбасу [5, с. 254].

Водночас до негативних аспектів реалізації такого сценарію віднесено фактичне визнання конфлікту (і причин його виникнення) внутрішньою українською проблемою; визнання успіху ДНР/ЛНР у війні “за незалежність”; створення прецеденту автономізації через заколот для інших регіональних еліт; фактичне усунення питання Криму з порядку денного світової політики.

На думку авторів монографії [5], сприятливий прогноз такого варіанта пов’язаний тільки з гарантіями збереження (і зростання) підтримки України з боку Заходу, а також – з повною відмовою Росії від подальшого тиску на Україну та підриву її державності. Як зазначено у монографії, оскільки таких гарантій не існує, цей варіант слід розглядати як однозначно програшний. Проте, на нашу думку, його не варто категорично відкидати, оскільки зміна політичної ситуації

в Україні на сьогодні та риторика американських і російських високопосадовців [6, 7] повністю сприяють його реалізації. Зацікавлені в такому варіанті як Російська Федерація, так і представники Заходу, які хочуть припинити тиск на Росію і зменшити витрати на підтримку України [5, с. 255].

У монографії [5] також розглянуто сценарій добровільної реінтеграції окупованих територій на основі волевиявлення їх мешканців та організованого для цього спеціального переговорного процесу з політичними представниками регіону (за прикладом німецького варіанта). Реалізація на практиці такого сценарію вбачається малоюмовірною, проте автори згаданої монографії переконливо наводять його позитивні аспекти: отримання Україною повної моральної сатисфакції в конфлікті та спростування російської позиції про причини конфлікту; створення виняткового позитивного резонансу для відносин України з ЄС, країнами пост-радянського простору, можливості перегорнути сторінку у відносинах з РФ (на позитивній для України основі); створення передумов обстоювання Україною її економічних та політичних умов реінтеграції, оскільки вона посідатиме вигідну переговорну позицію; створення умов для порушення питання про повернення Криму до складу України як логічного продовження процесу.

Серед негативних наслідків реалізації такого сценарію названо часткове прийняття вимог автономності окремих територій; надання гарантії місцевим елітам щодо збереження їх контролю над економічними і політичними процесами; можливість настання соціально-економічних складнощів як наслідку реінтегрування, що призведе до чергової внутрішньополітичної кризи та загальмує процес реформ і модернізації [5, с. 256].

Щодо ініціативи Президента України В. Зеленського провести референдум з питання переговорного процесу між Україною і Росією, то у науковій літературі також розглядався й викладений на належному науково-теоретичному рівні такий сценарій розвитку подій. Зокрема, Т. Острицьким пропонувалося спочатку провести референдум на території Донецької і Луганської областей з питанням про те, хоче чи не хоче населення регіону залишатися в складі України. Після цього референдуму пропонувалося винести відповідне питання на всеукраїнський референдум, чим остаточно його вирішити [8]. За оцінкою М. Погребінського, це єдиний доцільний варіант завершення конфлікту. Якщо більшість населення Донбасу не захоче знаходитися в складі України, то в під час всеукраїнського референдуму буде з'ясовано думку громадян України: дати Донбасу вийти з України чи навпаки – утримувати його. Політолог вважає, що більшість населення Донбасу проголосує за те, щоб залишитися у складі України з певними повноваженнями (надання автономії тощо) [9], що вимагатиме проведення в таких районах місцевих виборів за українським законодавством. Однак відсутність в Україні Закону “Про всеукраїнський та місцеві референдуми” як способу вирішення актуальних питань державного і місцевого значення не дозволяє у нинішніх умовах реалізувати саме такий сценарій.

Крім того, окремими політиками пропонувалися й інші підходи щодо відновлення державного суверенітету на території окремих областей Донецької та Луганської областей. Зокрема, Ю. Тимошенко вбачала необхідність у зміні Мінського формату на Будапешт+ через проведення міжнародного саміту і переговорів

з представниками США і ЄС; посиленні української армії; негайному вступі України до НАТО; посиленні санкцій проти Росії; створенні міжнародного фонду відновлення і розвитку Донбасу та фонду виплат матеріальної компенсації [10]. Наукового обґрунтування таким підходам у дослідженій літературі не знайдено.

А. Гриценком пропонувалося повернення окупованих територій без “особливих статусів” дипломатичними, військовими, економічними, санкційними засобами спільно із зарубіжними партнерами, але без вирішення у двосторонньому форматі Україна”Росія, а тільки в чотиристоронньому – Україна”Росія”Європа”США та через введення міжнародної миротворчої місії (як з військовим компонентом, так і з поліцейсько-цивільним) [11]. Такий підхід не знайшов свого обґрунтування у наукових джерелах, крім того, він містить ризик задоволення інтересів ЄС і США, які не завжди збігаються як з політичними, так і з економічними інтересами України, що і зумовлює недоцільність його реалізації.

Як видно із наведених підходів, усі вони передбачають мирний варіант вирішення ситуації на Донбасі, але водночас не містять єдиного рішення проблеми урегулювання конфлікту, а кардинально відрізняються один від одного: пропонується досягнення відповідних домовленостей у результаті переговорного процесу як із жителями окупованих територій, так і з російськими представниками (В. Зеленський) або категорично заперечують переговори у двосторонньому форматі, а передбачають участь у них ЄС та США (Ю. Тимошенко, А. Гриценко), або передбачають розміщення миротворчої місії ООН (П. Порошенко, А. Аваков, А. Гриценко).

У проаналізованих політичних підходах не зустрічається сценарій заморожування конфлікту, однак, за результатами дослідження, викладеними у монографії [12], презентуються результати міжнародного експертного дослідження щодо напрямів вирішення військового конфлікту на Сході України. У ньому з'ясовано, що найбільшу імовірність здійснення має сценарій “В Україні буде заморожений конфлікт” (№ 10) та “Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах федералізації або спеціального статусу)” (№ 9). Найменш імовірними є сценарії № 1 “Україна здійснить власний стрибок у розвитку”, № 4 “Україна увійде в НАТО”, № 6 “В Україні і на окупованих територіях ООН проведе миротворчу операцію”, № 7 “Україна поверне собі Крим, ДНР та ЛНР”, № 8 “Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах унітарної держави”, № 12 “Відбудеться воєнна агресія Росії, ДНР та ЛНР”. Найнижчу ймовірність здійснення мають сценарії № 5 “Україна увійде в ЄС”, № 11 “В Україні буде громадянська війна”, № 13 “Україна розколеться на квазідержави”, № 14 “ДНР та ЛНР увійдуть до Російської Федерації”, № 15 “Україна увійде в Євразійський простір” [12, с. 51].

Зважаючи на імовірність реалізації сценарію “Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах федерації або спеціального статусу”, доцільно погодитися з думкою Р. Додонова про те, що “необхідно думати, як змінити менталітет населення Л/ДНР у разі повернення цих територій в український політичний простір, адже без цього Донбас буде періодично відтворювати конфліктні ситуації, погрожуючи цілісності країни” [13, с. 158].

Отже, проаналізувавши підходи окремих політиків до вирішення проблеми відновлення державного суверенітету на території окремих районів Донецької та Луганської областей та результати опублікованих наукових досліджень, що обґрунтовують такі підходи, можна дійти висновку, що не існує єдиної думки з приводу того, які сценарії мають більшу імовірність розвитку, а які – найменшу. Водночас в Україні є необхідність обрання сценарію (варіанта, підходу), за якого б відбулося реальне відновлення державного суверенітету, що передбачає досягнення таких ознак суверенітету: верховенство української влади, тобто відсутність будь-якої іншої публічної влади на цій території; самостійність, що передбачає безумовне дотримання норм як національного, так і міжнародного права; повнота – поширення впливу української влади на всі сфери життя та на все населення; невідчужуваність – неможливість довільного відчуження легітимної та легальної влади, за одночасної можливості делегування суверенних прав держави Україна органам місцевого самоврядування відповідних районів.

Для забезпечення повноцінного процесу відновлення державного суверенітету на території окремих районів Донецької та Луганської областей важливо вирішити завдання, передбачені ст. 4 Закону України від 18 січня 2018 року № 2268-VIII “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях” [14]:

1) звільнення тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях та відновлення на цих територіях конституційного ладу;

2) захист прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб (захист основоположних політичних і громадянських прав і свобод людини; вжиття заходів для звільнення Російською Федерацією, окупаційною адміністрацією Російської Федерації всіх незаконно затриманих, утримуваних громадян України; сприяння забезпеченню відновлення порушених матеріальних прав; сприяння забезпеченню соціально-економічних, екологічних та культурних потреб);

3) забезпечення незалежності, єдності та територіальної цілісності України.

Вирішення цих завдань потребує суттєвих, передусім, економічних затрат, які на сьогодні в Україні відсутні, що вимагає залучення їх із зовнішніх джерел та забезпечення економічного зростання через нарощування обсягів вітчизняного виробництва, що в умовах сьогодення є вкрай складним і майже невирішуваним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях: Указ Президента України від 7 лютого 2019 року № 32/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/322019-26050> (дата звернення: 06.05.2019).

2. *Баланчук І.* Порошенко: Миротворці – єдиний варіант миру на Донбасі. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2018/02/28/7173148/> (дата звернення: 06.05.2019).

3. *Проценко І.М., Савчук К.О., Стойко О.М.* Політико-правові засади миротворчої операції на Донбасі: світовий досвід для України: наукова записка / Кресін О.В. (кер. авт. кол., наук. ред.), Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2018. 243 с.

4. *Булатчик В.* Выборы президента: Владимир Зеленский о войне и мире. URL: <https://www.ostro.org/general/politics/articles/561769/> (дата звернення: 06.04.2019).

5. Донбас і Крим: ціна повернення / за заг. ред. В.П. Горбуліна, О.С. Власюка, Е.М. Лібанової, О.М. Лященко. К.: НІСД, 2015. 474 с.

© Soldatenko Oksana, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.2.10>

Issue 2(44) 2019

<http://naukaipravoohorona.com/>

6. Волкер поддержал прямые переговоры Зеленского и Путина. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2019/04/23/7213303/> (дата звернення: 06.04.2019).
7. “С чистого листа”: в России предложили Украине начать отношения сначала. URL: https://antikor.com.ua/articles/306524-s_chistogo_lista_v_rossii_predlohili_ukraine_nachatj_otnosheniya_snachala (дата звернення: 06.05.2019).
8. Східноукраїнський конфлікт в контексті глобальних трансформацій: зб. статей. Київ: Український інститут стратегій глобального розвитку і адаптації, 2016. Вип. 2. 270 с.
9. *Скворець В.О.* Моделі мирного врегулювання східноукраїнського конфлікту. URL: https://uisgda.com/ua/model_mirnogo_vregulyuvannya_shdnoukranskogo_konflktu.html (дата звернення: 06.05.2019).
10. *Булатчик В.* Выборы президента: как Юлия Тимошенко хочет возвращать Донбасс и Крым. URL: <https://www.ostro.org/general/politics/articles/562324/> (дата звернення: 06.05.2019).
11. *Булатчик В.* Выборы президента: Анатолий Гриценко и его мирный план. URL: <https://www.ostro.org/general/politics/articles/562083/> (дата звернення: 06.05.2019).
12. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні / за заг. ред. М.А. Лепського. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2017. 172 с.
13. *Додонов Р.О.* Конфлікт на Сході України у дзеркалі соціально-філософської рефлексії: монографія. Український інститут стратегій глобального розвитку та адаптації. Вінниця: ГЛОБУС ПРЕСС, 2016. 200 с.
14. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18 січня 2018 року № 2268-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19> (дата звернення: 06.05.2019).

REFERENCES

1. Pro mezhi ta perelik raioniv, mist, selyshch i sil, chastyn yikh terytorii, tymchasovo okupovanykh u Donetskii ta Luhanskii oblastiakh. “On the boundaries and list of districts, cities, villages and villages, parts of their territories temporarily occupied in Donetsk and Luhansk oblasts”: Decree of the President of Ukraine dated February 7, 2019, No. 32/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/322019-26050> (date of application: 06.05.2019) [in Ukrainian].
2. *Balanchuk I.* Poroshenko: Myrotvortsii – yedynyi variant myru na Donbasi. “Balanchuk I. Poroshenko: Peacekeepers – the only option for peace in the Donbass”. URL: <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2018/02/28/7173148/> (date of application: 06.05.2019) [in Ukrainian].
3. Polityko-pravovi zasady myrotvorchoi operatsii na Donbasi: svitovyi dosvid dlia Ukrainy. “Political and legal principles of a peacekeeping operation in the Donbass: world experience for Ukraine”: scientific note / O. Kresin (Head of the college, ed.), Protsenko I.M., Savchuk K.O., Stoyko O.M. Kyiv: V. Korytsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2018. 243 p. [in Ukrainian].
4. *Bulatchik V.* Vybory prezidenta: Vladimir Zelenskii o voyne i mire. “Election of the President: Vladimir Zelensky about War and Peace”. URL: <https://www.ostro.org/general/politics/articles/561769/> (date of application: 06.04.2019) [in Russian].
5. Donbas i Krym: tsina povnennia. “Donbass and Crimea: the price of return” / per community edit V.P. Gorbulina, A.S. Vlasiuk, E.M. Libanova, A.M. Liashenko. K.: NISS, 2015. 474 p. [in Ukrainian].
6. Volker podderzhal pryamyie peregovory Zelenskogo i Putina. “Volker supported direct negotiations between Zelensky and Putin”. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2019/04/23/7213303/> [in Russian].
7. “S chistogo lista”: v Rossii predlozhili Ukraine nachat otnosheniia snachala. “From scratch”: in Russia, Ukraine was offered to start a relationship over again. URL: https://antikor.com.ua/articles/306524-s_chistogo_lista_v_rossii_predlohili_ukraine_nachatj_otnosheniya_snachala (date of application: 06.05.2019) [in Russian].
8. Skhidnoukrainskiyi konflikt v konteksti hlobalnykh transformatsii. “East-Ukrainian conflict in the context of global transformations”: Sb. articles. Kyiv: Ukrainian Institute for Strategies for Global Development and Adaptation, 2016. Iss. 2. 270 p. [in Ukrainian].
9. *Skvorets V.O.* Modeli myrnogo vrehulivannia skhidnoukrainskoho konfliktu. “Models of Peaceful Settlement of East-Ukrainian Conflict”. URL: <https://uisgda.com/en/>

© Soldatenko Oksana, 2019

model_mirnogo_vregulyuvannya_shdnoukranskogo_konflktu.html. (date of application: 06.05.2019) [in Ukrainian].

10. *Bulatchik V.* Vybory prezidenta: kak Yuliia Tymoshenko khochet vozvrashchat Donbass i Krym. “Presidential elections: how Yulia Tymoshenko wants to return the Donbass and the Crimea”. URL: <https://www.ostro.org/general/politics/articles/562324/> (date of application: 06.05.2019) [in Russian].

11. *Bulatchik V.* Vybory prezidenta: Anatolii Gritsenko i yego mirnyi plan. “Presidential Elections: Anatoly Gritsenko and his peace plan”. URL: <https://www.ostro.org/general/politics/articles/562083/> (date of application: 06.05.2019) [in Russian].

12. Myrotvorennia v umovakh hibrydnoi viiny v Ukraini / za zah. red. M. A. Lepsko. “Peacemaking in a hybrid war in Ukraine” / per coalition. edit M. A. Lepski Zaporizhzhia: KSK-Alliand, 2017. 172 p. [in Ukrainian].

13. *Dodonov R.O.* (2016) Konflikt na Skhodi Ukrainy u dzerkali sotsialno-filosofskoi refleksii : monohrafiia. “Conflict in the East of Ukraine in the mirror of socio-philosophical reflection”: monograph. Ukrainian Institute of Strategies for Global Development and Adaptation. Vinnitsa: GLOBUS PRESS. 200 p. [in Ukrainian].

14. Pro osoblyvosti derzhavnoi polityky iz zabezpechenna derzhavnogo suverenitetu Ukrainy na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh u Donetskii ta Luhanskii oblastiakh. “On the peculiarities of the state policy of ensuring the state sovereignty of Ukraine in temporarily occupied territories in the Donetsk and Luhansk oblasts”: Law of Ukraine dated January 18, 2018, No. 2268-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19> (date of application: 06.05.2019) [in Ukrainian].

UDC 321.011(477.61+477.62)

Soldatenko Oksana,

Doctor of Juridical Sciences, Professor, Leading Researcher,
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-5633-2221

RESTORATION OF STATE SOVEREIGNTY IN SELECTED AREAS OF UKRAINE: POLICY APPROACHES AND SCIENTIFIC RATIONALE

The article deals with the views of contemporary Ukrainian politicians on the problem of restoration of state sovereignty in the territories of certain districts of Donetsk and Luhansk oblasts. The application of context, legal, comparative, logical-system, system-structural methods of analysis allowed to determine the level of scientific feasibility and opportunities for practical implementation of each of the proposed approaches. In particular, it is noted that due to the incompatibility of the domestic situation with all the necessary criteria and conditions of the UN peacekeeping operation, the implementation of the proposals of the fifth President of Ukraine P. Poroshenko (similar approaches were also expressed by A. Avakov and A. Gritsenko) is unlikely, as well as approaches, proposed by Y. Tymoshenko (regarding the change of the Minsk format on Budapest + through holding an international summit and negotiations with representatives of the USA and the EU). More probable and well-founded scholars (in the research results published during 2015–2019) have scenarios related to the freezing of the conflict, as well as with the contractual reintegration on the basis of negotiations and the possible holding of a referendum (V. Zelensky).

© Soldatenko Oksana, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.2.10>

Issue 2(44) 2019

<http://naukaipravoohorona.com/>

At the same time, the implementation of all proposed options for the restoration of state sovereignty in the Donbass requires significant economic costs, which can not be achieved without providing economic growth and restoring common economic interests of Kyiv and Donetsk in Ukraine.

State sovereignty on the territory of certain districts of Donetsk and Luhansk oblasts will be considered restored under the condition of the supremacy of the Ukrainian authorities, unconditional compliance with the norms of national and international law, and the impossibility of arbitrary alienation of legitimate power, while the possibility of delegating rights to local self-government bodies of the respective districts.

Keywords: separate districts of Donetsk and Luhansk, restoration of state sovereignty, UN peacekeeping operations, negotiations, contractual reintegration, referendum.

Отримано 05.06.2019